

VOLONTIRANJE U ZAKONU- KO, GDJE I KAKO

CONTENTS

Uvod	5
Zašto je potreban Zakon o volontiranju	6
Zakonsko određenje volontiranja.....	7
Ko može da bude volonter, organizator ili korisnik volontiranja	9
Volonterski servisi.....	13
Osnovni principi volontiranja	14
Definisanje ugovornih odnosa između volontera i organizatora volontiranja.....	17
Može li volonter dobiti novčanu nadoknadu za volontiranje	18
Društveno vrednovanje, podsticanje i razvoj volontiranja.....	19
Nadzor nad primjenom Zakona i kaznene odredbe	20
Prilozi.....	21

Uvod

Volontiranje kao dobrovoljan vid pružanja pomoći drugome, a bez lične koristi u vidu novčane nadoknade, već dugo postoji među ljudima. Ono po čemu se razlikuje volontiranje, nekada i sad, je način na koji se zajednica i predstavnici vlasti odnose prema njemu u smislu njegovog prepoznavanja, podsticanja i vrednovanja. Ono što smatramo bitnim za istaći je da, u posljednje dvije i po dekade u svijetu pa tako i Evropi, raste interes za volontiranje te da predstavnici vlasti, u sve većoj mjeri, prepoznaju volontiranje kao bitan faktor za cjelokupni razvoj društva.

Navešćemo par činjenica koje tome idu u prilog.

Generalna skupština Ujedinjenih nacija je 1985. godine proglasila 5. decembar za Međunarodni dan volontera, da bi 1997. godine 2001. godinu proglasila za Međunarodnu godinu volontera, na kraju koje je usvojena Rezolucija i Preporuke o načinima kako vlade i sistem Ujedinjenih naroda mogu i trebaju da podrže volontiranje. Od te godine mnoge članice Evropske unije su, ali i one koje još uvijek to nisu, na različite načine, u okviru svojih strateških planova, politika ili pojedinih zakona, obuhvatale razvoj i podsticanjevolontiranja. Takođe, Evropska unija je 2011. godinu proglasila za Evropsku godinu volontiranja.

Jedan od konkretnih pokazatelja spremnosti države da podstiče volontiranje je njegovo zakonsko definisanje čijim provođenjem i poštivanjem se obezbjeđuje podsticajno okruženje za volontere. U tom smislu važno je naglasiti da je volontiranje u različitim zemljama različito pravno definisan. U nekima postoji poseban zakon (Belgija, Hrvatska, Srbija, Češka i dr.), a u nekim je uređen nizom zakona i odluka (Danska, Italija, Slovenija i dr.).

Pozitivne stavove prema volontiranju je izrazila i Republika Srpska usvajanjem Zakona o volontiranju od strane Narodne skupštine RS 2008. godine. U periodu 2012 - 2013. godina je pripremljen novi Zakon o volontiranju RS, a koji je unaprijeđen na način da odgovori na uočene nedostatke prethodnog Zakona, te da definiše i mogućnosti i trendove u razvoju i promociji volontiranja. Ovaj novi Zakon je usvojen od strane Narodne skupštine 2013. godine, a isti je zvanično stupio na snagu 25. oktobra 2013. godine (Službeni glasnik Republike Srpske br. 89/13).

Takođe, 2012. godine je usvojen i Zakon o volontiranju Federacije BiH, a koji je zvanično stupio na snagu 21. januara 2013. godine (Službene novine Federacije BiH br. 110 od 21.12.2012. godine).

Iako je Zakon o volontiranju RS napisan "jednostavnim pravnim jezikom", ovom publikacijom smo htjeli još pojednostaviti i pojasniti najbitnija pitanja koja ovaj Zakon reguliše, te ponuditi adekvatne odgovore na moguće nedoumice vezano za volontiranje i angažovanje volontera u Republici Srpskoj.

Želimo da istaknemo da ova publikacija ne uključuje kompletan tekst Zakona o volontiranju, tako da preporučujemo da isti preuzmete na zvaničnoj internet stranici Narodne skupštine RS ili iz Službenog glasnika RS br. 89/13.

Zašto je potreban Zakon o volontiranju

S obzirom da se volontiranje sve više prepoznaje kao bitan faktor društvenog i ekonomskog razvoja sve veći broj država poduzima različite mjere kojim se ulaže i podstiče njegov razvoj.

Vladajuće strukture i građani sve više uočavaju višestruke efekte koje volontiranje ima. S jedne strane zadovoljava različite potrebe pojedinca kao što su sticanje različitih znanja i vještina, upoznavanje novih ljudi te sticanje samopoštovanja, ali podstiče i razvoj zajednice uključivanjem građana u rješavanje njenih bitnih problema te obezbjeđuje rast BDP-a (po nekim istraživanjima 1-2%, a u nekim zemljama čak i do 5%). S obzirom da volontiranje utiče na stvaranje kohezivnijeg i humanijeg društva, koje samim tim može u većoj mjeri da apsorbuje razlike, demokratski orjentisane države u svoje strategije razvoja uključuju volontiranje, te ga nastoje pravno regulisati kako bi se definisali uslovi pod kojim se volontiranje podstiče i razvija.

Imajući u vidu navedeno, Republika Srpska je takođe prepoznala i podržala kreiranje pravnog okvira za volontiranja, a samim tim i jasno istakla vrijednosti i značaj volontiranja kroz zakonske definicije navedene u članovima 2. i 3. Zakona o volontiranju:

Član 2.

- (1) Volontiranje je aktivnost od opšteg interesa za Republiku Srpsku (u daljem tekstu: Republika) kojom se doprinosi poboljšanju kvaliteta života, aktivnom uključivanju građana u društvene procese i razvoju humanijeg i ravnopravnijeg demokratskog društva.
- (2) Volontiranjem se stiču iskustva i vještine potrebne i korisne za aktivno učešće u društvu, lični razvoj i opšte dobro.

Član 3.

Volontiranje u smislu ovog zakona je organizovana dobrovoljna aktivnost ili pružanje usluge ili obavljanje aktivnosti u cilju opšte, zajedničke dobrobiti ili dobrobiti drugog lica bez isplate novčane naknade ili potraživanja druge imovinske koristi, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Gore navedenim članovima Zakona su jasno istaknute karakteristike volontiranja, kako u smislu njegovog značaja i koristi za društvo i pojedinca, tako i u smislu njegove neprofitnosti. Ipak bitno je istaći da je volontiranje aktivnost koja nije "besplatna", te da su određeni troškovi, a koji nastaju u direktnoj vezi sa obavljanjem volonterskog rada, zakonski prihvatljivi i opravdani. Konkretnije o pitanjima novčane nadoknade ćemo se pozabaviti u sekciji " Može li volonter dobiti novčanu nadoknadu za volontiranje".

Važno je dodati da samo zakonsko definisanje volontiranja nema isključivo svrhu njegovog razvoja i podsticanja, već i sprečavanje zloupotrebe volontiranja. Naime jednostavno rečeno, sve što se upotrebljava može i da se zloupotrebljava, pa tako i volontiranje. Zakonska regulativa volontiranja je neophodna kako bi se zloupotreba volontiranja svela na najmanju moguću mjeru i kako bi se sprečavali njeni mogući vidovi.

Samim tim usvojeni Zakon u Republici Srpskoj definiše slijedeća bitna pitanja: osnovni pojmovi u vezi sa volontiranjem, uslovi volontiranja, principi za organizovanje volontiranja, uslovi zaključivanja ugovora o volontiranju, prava i obaveze volontera i organizatora volontiranja, društveno vrednovanje, podsticanje i razvoj volontiranja i druga pitanja od značaja za obavljanje volontiranja. te kaznene odredbe u situacijama nepoštivanja Zakona.

Zakonsko određenje volontiranja

Postoje mnoga šira i uža značenja volontiranja te tendencija da se pod ovim pojmom podrazumjeva sve i svašta: od toga da se svaki vid pružanja pomoći bez novčane nadoknade smatra volontiranjem pa do drastičnih situacija u kojima su ljudi skloni da sve što urade, a da za to nisu dobili novac smatraju volontiranjem: učešće na seminaru, edukaciji i slično. U tom smislu nam Zakon pruža preciznija određenja pojma volontiranja i uslova koji treba da se ispune kako bi se određena aktivnost nazvala volonterskom.

Tri bitne karakteristike koje se uočavaju kod volontiranja su:

1. da je ono dobrovoljno,
2. karakteriše ga pružanje pomoći drugoj osobi ili za opštu i zajedničku dobrobit i
3. nije motivisano mogućnošću sticanja novca ili neke druge materijalne koristi.

Ove karakteristike su jasno iskazane već prethodno navedenim članom 3. Zakona:

Član 3.

Volontiranje u smislu ovog zakona je organizovana dobrovoljna aktivnost ili pružanje usluge ili obavljanje aktivnosti u cilju opšte, zajedničke dobrobiti ili dobrobiti drugog lica bez isplate novčane naknade ili potraživanja druge imovinske koristi, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Bitno je istaći da se u našem društvu, a zbog hitnosti i potrebe brzog reagovanja na određene probleme (npr. prirodne nepogode), veoma često građani samoorganizuju što vodi ka realizaciji sporadičnih i spontanih volonterskih aktivnosti. Zakon ovu mogućnost ne ograničava (član 4.), ali odredbe ovog Zakona se ne primjenjuju na ove oblike volontiranja. Ovo se takođe odnosi i na dobrovoljno vaspitno-obrazovne volonterske aktivnosti djece starosti do 15 godina, a koje se organizuju u cilju opšte društvene koristi (npr. angažovanje učenika osnovnih škola na aktivnostima čišćenja oko škole ili njihovo angažovanje u izviđačima i dr.).

Član 4.

Ovim zakonom se ne ograničava mogućnost volontiranja koja se dešavaju sporadično ili spontano, bez utvrđenog organizatora volontiranja, na dobrovoljnoj osnovi i bez novčane naknade, sa ciljem opšte, zajedničke dobrobiti ili dobrobiti drugog lica, kao i dobrovoljne vaspitno-obrazovne aktivnosti djece do 15 godina koje se organizuju u cilju opšte društvene koristi, ali se na ove oblike volontiranja ne primjenjuju odredbe ovog zakona.

Kao što smo već spomenuli, u našem društvu postoje velike nedoumice ili neshvatanja cjelokupnog koncepta volontiranja, te se pod ovu aktivnost svrstavaju različite aktivnosti koje nisu u skladu sa 3 bitne karakteristike volontiranja (dobrovoljnost, opšta i zajednička dobrobit ili dobrobit pojedinca, i bez novčane nadoknade).

Najveća nedoumica ili neshvatanje volontiranja se odnosi na izjednačavanje volonterskog rada obavljenog u skladu sa Zakonom o volontiranju sa volonterskim radom obavljenim u skladu sa Zakonom o radu, popularno nazvan volonter - pripravnik. Kako je obavljanje pripravničkog staža obaveza, a ne slobodna volja, samim tim ovakav volonterski rad se ne može smatrati volontiranjem. Već postoji volja nadležnih institucija da se postojeći termini u Zakonu o radu izmjene na način da se više ne koriste riječi volonterski rad i volonter, a što bi trebalo u budućnosti da doprinese nemješanju ove dvije potpuno različite aktivnosti.

Druga velika nedoumica se odnosi na to da mnogi naši građani, pomoć koju su pružali svojoj rodbini, prijateljima ili komšijama, nazivaju volontiranjem. Ali bitno je istaći da se ovakve aktivnosti ne obavljaju uvijek slobodnom voljom, nego je jednostavno uslovljenost društvenih veza i običaja koje su uobičajene u porodičnim, komšijskim i prijateljskim odnosima, te se kao takvim ne mogu nazivati volontiranjem.

Iz gore navedenih razloga bilo je potrebno jasno definisati šta se **ne može** nazvati volontiranjem, a što je i učinjeno članom 5.:

Član 5.

Volontiranjem se, u smislu ovog zakona, ne smatra:

- a) stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa koje predstavlja volonterski rad uređeno propisima iz oblasti radnih odnosa ili drugim propisima,
- b) obavljanje usluga ili aktivnosti koje je jedno lice obavezno da pruži drugom licu na osnovu zakona ili drugih propisa,
- v) izvršavanje posebnih obaveza u skladu sa sudskim odlukama,
- g) obavljanje usluga ili aktivnosti koje su uobičajene u porodičnim, prijateljskim ili komšijskim odnosima i
- d) obavljanje usluga ili aktivnosti koje se odnose na besplatno i nepovratno davanje imovine, novca i besplatno davanje na upotrebu pokretne i nepokretne imovine.

Zakon je jasno i vremenski definisao volontiranje i to članom 7.:

Član 7.

Volontiranje je aktivnost koja može da traje najviše do 30 časova sedmično, izuzev u slučajevima u kojima je organizator volontiranja privredno društvo, odnosno javno preduzeće kada volonterska aktivnost može da traje najviše osam časova mjesečno.

Kao što je jasno iz gore navedenog člana Zakona, volontiranje može trajati najviše 30 časova sedmično, tj. ako se radi o slučaju dugoročnog angažovanja volontera, koji zahtjeva svakodnevno prisustvo i rad volontera i to radnim danima u sedmici, to bi iznosilo npr. 6 časova dnevno. U odnosu na prethodni zakon koji je dozvoljavao 40 časova sedmično, pa i više u slučaju potrebe u određenom vremenskom periodu (do 6 mjeseci), ovakva smanjena zakonska odrednica vremena trajanja volontiranja u novom Zakonu je urađena iz razloga mogućeg mješanja volontiranja sa karakteristikama radnog angažmana koji podrazumjeva osmočasovno dnevno radno vrijeme ili 40 sati sedmično.

Dalje, u članu je vidljiva i jedna od novina, a to da organizatori volontiranja mogu biti i privredna društva, odnosno javna poduzeća, a koji u tom slučaju mogu angažovati svoje radnike kao volontere maksimalno do 8 časova mjesečno. U početku možda izgleda zbunjujuće da privredna društva, odnosno javna poduzeća mogu biti organizatori volontiranja, imajući u vidu da je volontiranje aktivnost neprofitnog karaktera za dobrobit pojedinca ili opštu i zajedničku dobrobit i kojom je zabranjena bilo kakva mogućnost sticanja profita. Međutim zakon je jasno definisao mehanizme zaštite od moguće zloupotrebe, a više o volontiranju privrednih društava, odnosno javnih poduzeća ćemo objasniti u narednoj sekciji " Ko može da bude volonter, organizator ili korisnik volontiranja".

Ko može da bude volonter, organizator ili korisnik volontiranja

Volonteri

Osnovna ograničenja koja postoje kada govorimo o tome ko može biti volonter su radna sposobnost i uzrast osobe. Naime volontirati mogu svi koji su radno sposobni i stariji od 15 godina. Treba istaći da osobe koje su djelimično lišene radne sposobnosti mogu volontirati u dijelu preostale radne sposobnosti na aktivnostima prilagođenim njegovim mogućnostima.

Kada govorimo o maloljetnim osobama, na njih se primjenjuju posebni principi zaštite čime ćemo se detaljnije pozabaviti u sekciji »Osnovni principi volontiranja«.

Ko može biti volonter jasno je definisano članom 8. Zakona:

Član 8.

- (1) Volonter može biti svako fizičko lice starije od 15 godina koje u Republici obavlja volonterske usluge u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Maloljetni volonter je lice od 15 do 18 godina na koje se primjenjuju posebni principi zaštite maloljetnih volontera u skladu sa članom 16. ovog zakona.

Bitno je istaći da ova definicija uključuje i strane državljane, tj. da stranci mogu volontirati, ako su stariji od 15 godina, te ako se volonterske aktivnosti obavljaju na teritoriji Republike Srpske.

Međutim bitno je napomenuti da postoje i zakonske zabrane volontiranja za određena lica, ali time ćemo se takođe detaljnije pozabaviti u sekciji "Osnovni principi volontiranja".

Organizatori volontiranja

Imajući u vidu da je zakon jasno definisao da je volontiranje "**organizovana**" aktivnost, bitno je i jasno definisati ko to u stvari može ili ne može organizovati volontiranje. Najjednostavnije rečeno, volontiranje mogu organizovati sva pravna lica koja su nepfitnog karaktera, a pod to spadaju udruženje građana i fondacije, lokalni i republički organi uprave, javne ustanove, kao i vjerske zajednice. U prethodnom periodu je bilo dosta nedoumica oko toga da li i Crveni krst potpada pod ove odredbe, te tokom izrade novog Zakona, te konsultovanja i tumačenja relevantnih legislativa, je potvrđeno da se odredbe zakona odnose i na ove ustanove. Razlog leži u tome da su opštinske/gradske i republička organizacija Crvenog krsta pravno osnivaju i registruju u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama, te se Zakon prema njima odnosi kao i prema drugi pravnim licima osnovanim i registrovanim u skladu sa ovim Zakonom (udruženja građana i fondacije).

Dalje, iz razloga specifičnosti obavljanja djelatnosti, organizatori volontiranja mogu biti i privatne ustanove koje se bave zdravstvenom zaštitom, obrazovanjem i vaspitanjem pod uslovom da te volonterske aktivnosti nemaju za cilj sticanje profita, a što je i zabranjeno Zakonom, tj. da su volonterske aktivnosti usmjereni ka pojedincima ili za opštu i zajedničku korist. Npr. privatni dom za stara i nemoćna lica, kao pravno lice koje ostvaruje profit, može angažovati volontere čiji će rad biti usmjeren ka, npr. socijalizaciji ili olakšavanju uslova života korisnika ovih institucija, a kroz različite aktivnosti kao što su kreativne radionice, izleti, druženja i sl.

Međutim, ovo pravno lice ne može za ove aktivnosti tražiti dodatnu novčanu nadoknadu od strane korisnika, te na taj način sticati profit.

Jedna od velikih novina u novom Zakonu o volontiranju je regulisanje oblasti koja se popularno naziva "korporativno volontiranje". Ovo je aktivnost koja doživljava sve veći pozitivni trend u privatnom i profitabilnom sektoru, a sastavni je dio njihovih politika korporativne društvene odgovornosti. Osnovni koncept korporativnog volontiranja je u stvari mogućnost da se uposlenici, zajedno sa poslodavcem, društveno angažuju, te da kroz volonterski rad doprinose rješavanju problema koji postoje u zajednici.

Međutim, imajući u vidu da ovakva jedna mogućnost može da se zloupotrebi, prvenstveno iz aspekta zloupotrebe radne snage i/ili sticanja profita, a što se ne kosi samo sa Zakonom o volontiranju, nego i Zakonom o radu, ovaj Zakon je pored definisanja ovih pravnih lica kao organizatora volontiranja definisao i specifične uslove pod kojima oni mogu biti organizatori volontiranja i sprovođiti volonterske aktivnosti:

- Prvi specifičan uslov je da ova pravna lica kao volontere mogu angažovati samo lica koja su radno angažovana od strane istih (uposlenici).
- Drugi specifičan uslov je da uposlenici ne mogu biti uslovljeni, tj. moraju izraziti slobodno volju za učestvovanjem u ovakvim aktivnostima svog poslodavca.
- Treći specifičan uslov je da volonterske aktivnosti moraju biti usmjerene na opšte dobro ili dobro pojedinca, te da se obavljaju van djelatnosti i prostorija poslodavca.
- Četvrti specifičan uslov je da ova pravna lica ne mogu planirati i realizovati volonterske aktivnosti ako iste nisu sprovedene kroz partnerstvo i zajedničku saradnju sa jednim ili više neprofitnih pravnih lica definisanih kao organizatori volontiranja (npr. udruženja građana).
- Peti specifičan uslov, a koji smo već spomenuli, da je i vremenski ograničena ovakva vrsta volontiranja i to do maksimalno 8 časova mjesečno ili jedan radni dan, a koji uposlenicima mora biti nadoknađen kao da su bili na radnom mjestu.
- Šesti specifični uslov je da volonterske aktivnosti ne smiju zamjeniti rad usposlenika i drugih radno angažovanih.
- I naravno, kao sedmi specifični uslov, a koji smo već ranije spominjali, ovom volonterskom aktivnošću se ne smije sticati profit ili druga imovinska korist.

Sve gore navedeno je jasno definisano članom 9. Zakona:

Član 9.

- (1) Volontiranje organizuje organizator volontiranja.
- (2) Organizator volontiranja može biti, pod uslovom da je registrovan ili nadležan na teritoriji Republike:
 - a) svako pravno lice registrovano u skladu sa propisima koji regulišu rad udruženja i fondacija,
 - b) republički organ uprave,
 - v) organ jedinice lokalne samouprave,
 - g) javna ustanova,
 - d) privatna ustanova koja se bavi zdravstvenom zaštitom, obrazovanjem i vaspitanjem,
 - đ) vjerska zajednica.

- (3) Privredno društvo, odnosno javno preduzeće može da bude organizator volontiranja u skladu sa ovim zakonom ako:
- a) kao organizator angažuje svoje zaposlene kao volontere,
 - b) zaposleni dobrovoljno volontiraju,
 - v) organizuje volontiranje svojih zaposlenih za opšte dobro, odnosno dobro drugog lica na poslovima van djelatnosti i prostorija privrednog društva, odnosno javnog preduzeća i u saradnji sa bilo kojim organizatorom volontiranja definisanim stavom 2. ovog člana,
 - g) se obavljanjem volonterskih usluga i aktivnosti ne stiče dobit,
 - d) se volontiranjem ne zamjenjuje rad zaposlenih i drugih radno angažovanih lica u privrednom društvu, odnosno javnom preduzeću i
 - đ) se volontiranje obavlja u toku radnog vremena, a radnicima koji žele da učestvuju u volonterskim aktivnostima poslodavac odobri korišćenje plaćenog odsustva za te namjene.

Korisnici volontiranja

Volontiranje, na način kako je definisano, ne bi imalo smisla, ako od njega nemaju korist pojedinci ili društvo u cijelini. Iz tog razloga, Zakon jasno definiše ko su krajnji korisnici koji imaju korist od volonterskih aktivnosti ili usluga.

S tim u vezi član član 10. Zakona jasno definiše korisnike volontiranja:

Član 10.

- (1) Korisnik volontiranja može biti fizičko lice, organizator volontiranja čiji osnovni cilj nije sticanje dobiti ili zajednica koja prima usluge volontera.
- (2) Korisnik volontiranja ne može biti privredno društvo.

Kao što je vidljivo iz gore navedenog člana, korisnike volontiranja možemo podjeliti u 3 kategorije: fizičko lice, organizator volontiranja ili društvo u cijelini.

Šta to u stvari znači? Ako npr. angažujemo volontere da realizuju kreativne radionice sa djecom sa invaliditetom, u tom slučaju korisnici su fizička lica. U ovom konkretnom primjeru to se prvenstveno odnosi na samu djecu sa invaliditetom, a direktno ili indirektno korist mogu imati i njihovi roditelji ili zakonsku zastupnici.

Pojedini organizatori volontiranja kreiraju specifične volonterske pozicije, kao npr. administrativni radnik ili administrator internet stranice. U tom slučaju, direktnu korist ovih volonterskih aktivnosti ima sam organizator volontiranja koji je angažovao volontera, a indirektno opet mogu imati korist i drugi, fizička lica i društvo u cijelini, a sve u zavisnosti prirode volonterske pozicije. Npr. ako volonter administrira internet stranicu koja ima za cilj promociju prava i problematike osoba sa invaliditetom, korist prvenstveno ima organizator volontiranja u čijem je posjedu internet stranica, a potom i same osobe sa invaliditetom koji koriste ovu alatku za promociju sopstvenih prava i problema sa kojima se nose. Ostali građani, koje možemo posmatrati kao društvo u cijelini, se putem ovakvih alatki mogu informisati i podizati sopstvenu svijest o pravima i problemima ove skupine građana, čime se u konačnici doprinosi izgradnje socijalne uključenosti i jačanju podrške osobama sa invaliditetom.

Jedni od mogućih primjera kada je društvo u cijelini korisnik volontiranja mogu biti organizovanje velikih kulturnih, sportskih i drugih manifestacija od kojih ima korist šira društvena zajednica. Npr. za potrebe održavanja Svjetskog prvenstva u raftingu, održanog 2009. godine u Banjaluci, OKC je angažovao preko 350 volontera, bez čijeg rada i pomoći bi bila upitna uspješnost realizacije ovakve jedne manifestacije, a s druge strane, ako bi se za različite poslove na ovakvim manifestacijama angažovala lica za novčanu naknadu, bila bi upitna ekonomska isplativost. Na ovaj način, šira društvena zajednica, ne samo Banjaluka, nego i cjelokupna Republika Srpska je imala koristi od angažmana volontera.

Svakako, nekada je veoma teško kategorisati pojedine volonterske aktivnosti u smislu direktnih korisnika, jer se ne malo puta zna dešavati da volonterske aktivnosti daju direktan doprinos ne samo fizičkim licima, nego i samom organizatoru volontiranja i društvu u cijelini.

Volonterski servisi

Kako je u oblasti volontiranja angažovan veliki broj aktera, volonteri, organizatori volontiranja i korisnici volontiranja, poželjno je uspostaviti efikasne mehanizme informisanja, izgradnje resursa, uvezivanja i koordinacije.

Kao što je slučaj i sa oblašću rada, u kojoj postoje javne ustanove koje imaju ulogu povezivanja i posredovanja između nezaposlenih lica i poslodavaca, Zakon je definisao volonterske servise kao strukture koje bi trebale imati ulogu informisanja i povezivanja zainteresovanih građana za volontiranje sa adekvatnim i odgovarajućim volonterskim aktivnostima, tj. organizatorima volontiranja.

Ovo je definisano članom 11. Zakona:

Član 11.

- (1) U cilju razvoja volontiranja i posredovanja između volontera i organizatora volontiranja u Republici mogu se osnivati volonterski servisi.
- (2) Volonterski servisi organizatorima volontiranja, volonterima i korisnicima volontiranja usluge pružaju besplatno.
- (3) Poslove volonterskih servisa mogu obavljati samo neprofitna pravna lica.

Takođe, što je takođe vidljivo iz navedenog člana, ove usluge posredovanja se vrše bez novčane nadoknade od strane volonterskih servisa, te ove poslove mogu obavljati samo neprofitna lica. Iz tog razloga je poželjno da svaka opština/grad planira određena sredstva namjenjena za funkcionisanje ovih servisa. Svakako, ne očekuje se potpuno finansiranje, jer neprofitna lica zainteresovana i dovoljno razvijena da mogu obavljati ove poslove, trebaju imati ulogu namicanja potrebnih sredstava iz drugih fondova kao što su npr. strane donacije ili donacije privatnog sektora.

U Republici Srpskoj će se tokom 2014. godine oformiti Mreža volonterskih servisa RS vođena od strane Volonterskog centra RS, a koja će imati ulogu definisanja jasnih standarda i uloge koje svako neprofitno lice treba da zadovolji u cilju obavljanja poslova volonterskog servisa. Takođe, jedna od veoma bitnih uloga Volonterskog centra RS će biti razvoj i podrška postojećim i novim volonterskim servisima, njihova koordinacija i umrežavanje, te praćenje efektivnosti i efikasnosti rada svakog volonterskog servisa ponaosob.

Osnovni principi volontiranja

Imajući u vidu da je volontiranje aktivnost od opšteg društvenog interesa i značaja, te da je bazirana na slobodnoj volji pojedinaca angažovanih kao volontera, zakon je definisao određene vrijednosti, tj. principe volontiranja.

Ovim principima se određuju prihvatljive norme ponašanja i odnosa između volontera, organizatora volontiranja i korisnika volontiranja. Principi su osmišljeni na način kako bi se ispoštovale osnovne ljudske vrijednosti ili ljudska prava svih aktera uključenih u volontiranje.

1. Princip jednakosti postupanja prema volonteru i korisniku volontiranja je definisan članom 12:

Član 12.

- (1) Tokom trajanja volonterskih aktivnosti, organizator volontiranja ne smije dovesti volontera u nejednaku poziciju, odnosno ne smije dozvoliti postupanje prema volonterima koje predstavlja diskriminaciju po bilo kom osnovu.
- (2) Organizator volontiranja i volonter dužni su da postupaju prema fizičkim licima kao korisnicima volontiranja u skladu sa principima iz stava 1. ovog člana.

Ovaj član jasno definiše da nije dozvoljena bilo kakva vrsta diskriminacije, kako prema volonteru, tako i prema korisniku volontiranja. Npr. ako je zainteresovano lice za volontiranje osoba sa invaliditetom, a njegovi lični kapaciteti i preostala radna sposobnost može zadovoljiti potrebe volonterske pozicije, organizator volontiranja ne smije isključiti ovu osobu zbog njene invalidnosti, itd.

Koristeći se istim principom, organizator volontiranja ne smije praviti razlike i isključivanja potencijalnih korisnika volontiranja, po bilo kom osnovu.

2. Princip zaštite korisnika volonterskih usluga je definisan članom 13.:

Član 13.

- (1) Organizator volontiranja je dužan obezbijediti da se volontiranje vrši na način kojim se štiti lični integritet i interes korisnika volontiranja.
- (2) Organizator volontiranja dužan je da posveti naročitu pažnju odabiru i edukaciji volontera koji volontira sa korisnicima volontiranja:
 - a) djecom,
 - b) licima sa invaliditetom,
 - v) licima sa teškoćama u razvoju,
 - g) starim i nemoćnim licima i
 - d) bolesnim licima ili licima koja su potpuno ili djelimično lišena radne sposobnosti.
- (3) Volonter koji volontira sa korisnicima volontiranja iz stava 2. ovog člana mora da posjeduje znanja, iskustvo i sposobnost za rad sa tim korisnicima.

Tajnost i zaštita ličnog integriteta, prvenstveno korisnika volontiranja, je zakonski definisano ovim članom. Takođe, jasno je istaknuto za koje kategorije korisnika, organizator volontiranja mora da posveti naročitu pažnju u smislu regrutacije adekvatnih volontera, te njihovom osposobljavanju na način da adekvatno odgovore na potrebe ovih kategorija korisnika. Iz gore navedenog člana se jasno vidi da se ova kategorizacija odnosi na one grupe građana, koji zbog svoje specifičnosti, mogu doći u rizik ugrožavanja njihovog ličnog integriteta i interesa.

3. Princip zabrane angažovanja određenih kategorija građana u volonterskim aktivnostima je definisano članom 14.:

Član 14.

Volontiranje sa licima iz člana 13. stav 2. ovog zakona zabranjeno je:

- a) pravosnažno osuđenom licu za krivično djelo protiv života i tijela, protiv sloboda i prava građana, protiv polnog integriteta, protiv braka i porodice, protiv zdravlja ljudi, te licima kojima je izrečena prekršajnoppravna sankcija predviđena propisima o zaštiti od nasilja u porodici i
- b) licu kojem traje mjera bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja ili obaveznog liječenja od zavisnosti ili zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti koja je u vezi sa konkretnim aktivnostima volontiranja.

Ovaj princip je povezan sa prethodnim principom, kako je istim definisano da je određenim kategorijama građana zabranjeno volontiranje sa korisnicima volontiranja definisanih u prethodnom članu, tj. članu Zakona koji se odnosi na princip zaštite korisnika volontiranja.

4. Princip zabrane iskorištavanja volontera

Ova princip je definisan članom 15., a kojim je jasno istaknuto da je zabranjeno sticati profit kroz organizovanje volonterskih aktivnosti, te da se volonteri ne smiju angažovati na poslovima koja obavljaju lica u skladu sa propisima o radu. Npr. ako neko pravno lice imaju jasnu definisanu sistematizaciju radnih mjesta u okviru kojih su definisane profesionalne pozicije, na istima ne mogu biti angažovani volonteri.

Član 15.

- (1) Volontiranje se ne može organizovati u cilju sticanja dobiti.
- (2) Zabranjeno je organizovanje volontiranja kojim se zamjenjuje rad koji obavljaju lica u skladu sa propisima o radu.

5. Princip zaštite maloljetnih volontera

Iz dole navedenog člana 16. Zakona koji definiše principe zaštite maloljetnih volontera najbitnije je istaći da je obavezno potpisivanje Ugovora za volontiranje uz pismenu saglasnost zakonskih zastupnika (ne primjenjuje se u slučaju kada je vaspitno-obrazovna ustanova organizator volontiranja); da je obavezan kontinuiran nadzor volontiranja maloljetnog lica i da maloljetni volonter može volontirati isključivo na aktivnostima u skladu sa njegovim uzrastom, fizičkim i psihičkim stepenom razvoja i vještinama koje ne predstavljaju rizik za njegovo zdravlje, razvoj i uspjeh u izvršavanju školskih obaveza.

Član 16.

- (1) Na maloljetne volontere pri obavljanju volontiranja primjenjuju se propisi koji se odnose na zaštitu ovih lica na radu.
- (2) Maloljetni volonteri mogu volontirati samo uz zaključen ugovor o volontiranju u pisanoj formi i uz pismenu saglasnost zakonskog zastupnika, osim ako je organizator volontiranja vaspitno-obrazovna ustanova.
- (3) Maloljetni volonter može volontirati isključivo na aktivnostima u skladu sa svojim uzrastom, fizičkim i psihičkim stepenom razvoja i vještinama koje ne predstavljaju rizik za njegovo zdravlje, razvoj i uspjeh u izvršavanju školskih obaveza.

- (4) Volontiranje maloljetnog volontera obavlja se uz obavezan nadzor organizatora volontiranja.
- (5) Maloljetni volonter ne može volontirati na teškim fizičkim poslovima, na radovima koji se obavljaju pod vodom ili pod zemljom, kao i na drugim poslovima koji bi mogli predstavljati povećan rizik za njihov život, zdravlje, psihofizički razvoj, polni integritet i izvršenje školskih obaveza.
- (6) Licima mlađim od 18 godina zabranjeno je volontiranje od 20.00 časova do 07.00 časova narednog dana.
- (7) Organizator volontiranja dužan je posvetiti posebnu pažnju zaštiti zdravlja i dobrobiti maloljetnih volontera.
- (8) Maloljetni volonter ima sva prava volontera određena ovim zakonom.

Definisanje ugovornih odnosa između volontera i organizatora volontiranja

Za razliku od prethodnog Zakona, novi Zakon je ukinuo obavezu potpisivanja Ugovora za volontiranje. U prethodnom periodu ova zakonska obaveza je stvorila nepotrebne administrativne prepreke za organizatore volontiranja, jer čak i u slučaju angažovanja volontera na aktivnosti koja traje npr. 2 sata, je postojala obaveza potpisivanja ugovora. Takođe, ova prepreka se najviše ogledala kroz pripremu i realizaciju velikih manifestacija koje su zahtjevale angažman velikog broja volontera, a samim tim i povećanje administrativnih poslova.

Međutim, Zakon i dalje definiše obavezu potpisivanja Ugovora o volontiranju u slučajevima kada su korisnici volontiranja specifične kategorije korisnika i to: djeca, lica sa invaliditetom, lica sa teškoćama u razvoju, stara i nemoćna lica, bolesna lica ili lica koje su potpuno ili djelimično lišeno radne sposobnosti. Takođe, organizator volontiranja je obavezan potpisati Ugovor o volontiranju u slučaju kada angažuje maloljetnog volontera.

U slučaju kada se angažuju volonteri na aktivnostima koje za korisnike imaju specifične kategorije i to: djeca, lica sa invaliditetom, lica sa teškoćama u razvoju, stara i nemoćna lica, bolesna lica ili lica koje su potpuno ili djelimično lišeno radne sposobnosti, volonteri su obavezni dostaviti ovjerenu izjavu da ne pripadaju kategorijama građana kojima je zabranjeno volontiranje sa ovim korisnicima, a kako smo to već naveli u prethodnom tekstu (princip zabrane angažovanja određenih kategorija građana - član 14.). Ovo je novina u odnosu na prethodni Zakon, jer su volonteri u ovim slučajevima bili obavezni dostaviti potvrde zvaničnih ustanova, npr. potvrdu suda da nisu osuđivani ili potvrda policije da se protiv njih ne vodi krivičan postupak. Na ovaj način su izbjegnute dodatne birokratske procedure, kao i troškovi obezbjeđenja ovakvih dokumenata. Samom ovjerenom izjavom, volonteri izjavljuju da pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću ne pripadaju navedenim kategorijama građana.

Ističemo da je Zakon definisao da samim zaključivanjem Ugovora o volontiranju, volonteri ne mogu izgubiti svoja prava po osnovu zaposlenosti ili nezaposlenosti.

Sve gore navedeno, kao i šta mora sadržavati forma ugovora o volontiranje je definisano članovima 17., 18. i 19. Zakona.

Ugovorni odnosi, definisani u pismenoj ili usmenoj formi, moraju obavezno sadržavati i listu prava i obaveza, kako volontera, tako i organizatora volontiranja. Zakon je definisao generalnu listu ovih prava i obaveza, iako ista ne isključuje i druga specifična prava i obaveze koje proizilaze iz same prirode volonterske aktivnosti. Članovi 20., 21., 22. i 23. jasno definišu generalna prava i obaveze.

Ne manje bitno, novina u odnosu na prethodni Zakon je da organizatori više nisu zakonski obavezni dostavljati izvještaje o realizaciji volonterskih aktivnosti. Međutim, Zakon je članom 24. jasno definisao da su organizatori volontiranja, na zahtjev Ministarstva porodice, omladine i sporta, kao nadležnog Ministarstva, obavezni dostaviti navedeni izvještaj.

Može li volonter dobiti novčanu nadoknadu za volontiranje

U uvodu smo već spomenuli da volontiranje, iako definisano kao neplaćena aktivnost, nije “besplatna” aktivnost, te da su određeni troškovi koji su nastali kao direktan uzrok pripreme i realizacije volonterskih aktivnosti, zakonski prihvatljivi i opravdani. Ovi troškovi mogu biti troškovi ishrane, smještaja, radne odjeće, edukacije i dr.

Zakon je predvidio široku lepezu ovih troškova, a ono što je novina u odnosu na prethodni Zakon da je sada moguće isplaćivati unaprijed ugovoren mjesečan iznos u cilju pokrivanja troškova ishrane i prevoza volontera. Ovaj iznos ne smije prekoračiti 30% iznosa prosječne neto plate uposlenika u Republici Srpskoj prema posljednjem zvaničnom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike. Treba uzeti u obzir da ovakav način isplate nije oslobođen plaćanja poreza na dohodak u iznosu od 10%. Međutim, na ovaj način su smanjeni poslovi administrativno-finansijske prirode, prvenstveno za volontere koji su angažovani na dugoročni period, a koji su do sada trebali svakodnevno prikupljati račune za ishranu i putne troškove, te iste pravdati organizatoru volontiranja u cilju refundacije.

Na kraju bitno je istaći da nadoknada troškova nije zakonski obavezna za organizatora volontiranja, nego je predmet dogovora između volontera i organizatora volontiranja. Međutim, preporuka je da organizatori volontiranja obezbijede nadoknadu realnih troškova, kako bi se izbjegla situacija da volonteri preuzimaju ulogu “donatora”, tj. da svojim sredstvima pokrivaju troškove volontiranja, tj. troškova koji su nastali kao direktan uzrok pripreme i realizacije volonterske aktivnosti.

Kompletna lista mogućih troškova volontiranja je definisana članom 25. Zakona:

Član 25.

Ukoliko su ugovoreni ili propisani zakonom, novčanom naknadom ili imovinskom koristi za volontere ne smatraju se naknade nastalih troškova volontiranja:

- a) računom potvrđene novčane naknade za nabavku radne odjeće, opreme i predmeta za zaštitu potrebnih za volontiranje,
- b) računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova putovanja, smještaja i ishrane koji nastanu u toku aktivnosti volontiranja,
- v) računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova ishrane, zbrinjavanja i obuke životinje u vlasništvu volontera koja učestvuje u aktivnostima volontiranja,
- g) novčane naknade isplaćene u svrhu primanja medicinskih usluga i vakcina,
- d) novčane naknade isplaćene za troškove obuke potrebne za volontiranje,
- đ) novčane naknade isplaćene za premije osiguranja volontera za slučaj smrti, fizičke povrede ili profesionalne bolesti tokom volontiranja, odnosno novčane naknade u svrhu osiguranja odgovornosti za štetu nastalu kod organizatora volontiranja ili trećeg lica,
- e) novčana naknada isplaćena za pribavljanje dokumenata ili plaćanje administrativnih такси neophodnih za volontiranje,
- ž) mjesečni troškovi ishrane i prevoza volontera u ukupnom iznosu do 30% od prosječne mjesečne neto plate zaposlenih u Republici prema posljednjem zvaničnom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike i
- z) isplaćeni novčani iznosi dobitnicima nagrade Republike za volontiranje ili nagrade za volontiranje (u daljem tekstu: nagrada) definisane od strane jedinice lokalne samouprave.

Društveno vrednovanje, podsticanje i razvoj volontiranja

U odnosu na prethodni Zakon, novi Zakon je definisao niz mehanizama kojima će se društveno vrednovati, podsticati i razvijati volontiranje u Republici Srpskoj. Želimo da istaknemo da dole navedeni mehanizmi nisu obavezujući, ali su preporučeni kao način društvenog vrednovanja, podsticanja i razvijanja volontiranja.

Definisani mehanizmi, koji ne isključuju mogućnost i drugih koji nisu spomenuti, su:

- Strategije i politike na nivou Republike i jedinica lokalne samouprave, te mjere i aktivnosti podrške za realizaciju istih;
- Podrška osnivanju, radu i umrežavanju volonterskih servisa;
- Nagrađivanje pravnih i fizičkih lica koja svojim radom doprinose razvoju volontiranja, kako na nivou Republike, tako i na nivou lokalnih samouprava;
- Prenošenje uloge i značaja volontiranja djeci i mladima kroz formalno i neformalno obrazovanje;
- Mogućnost dodjeljivanja finansijskih sredstava od strane privrednih društava, odnosno javnih poduzeća organizatorima volontiranja u cilju podrške razvoju i promociji volontiranja i
- Uspostavljanje jedinstvene volonterske knjižice u kojoj se evidentiraju volonterski angažmani i stečene kompetencije i vještine.

Tokom 2014. godine pojedini gore navedeni mehanizmi će biti upostavljeni i to Strategija za promociju i razvoj volontiranja Republike Srpske, Lokalne volonterske politike u 30 opština/gradova Republike Srpske, revidirani i unaprijeđeni Pravilnik o republičkoj nagradi za volontiranje, te Pravilnik o sadržaju i izgledu volonterske knjižice.

Sve gore navedeno je definisano članovima 27., 28., 29., 30., 31. i 32. Zakona:

Nadzor nad primjenom Zakona i kaznene odredbe

Upravni nadzor nad primjenom Zakona vrši Ministarstvo porodice, omladine i sporta, a inspekcijski nadzor vrši Republička uprava za inspekcijske poslove.

Što se tiče kaznenih odredbi, za kršenje određenih odredbi Zakona, propisane su novčane kazne.

Novčana kazna u visini od 3.000 do 10.000 KM je propisana za:

1. privredno društvo, odnosno javno poduzeće koje organizuje korporativno volontiranje u suprotnosti sa odredbama koje definišu specifične uslove za organizovanje ove vrste volontiranja (član 9., stav 3);
2. sve organizatore volontiranja koja vrše bilo koju vrstu diskriminacije, kako prema volonteru, tako i prema korisniku, kao i volontera prema korisniku (član 12.);
3. sve organizatore volontiranja ako organizuju volontiranje u cilju sticanja dobiti ili volonterima zamjenjuju rad koji obavljaju lica u skladu propisima o radu (član 15.)
4. sve organizatore volontiranja koji angažuju maloljetne volontere suprotno odredbama koje definišu način angažovanja istih (član 16.);
5. sve organizatore volontiranja koji nisu zaključili pismenu formu Ugovora o volontiranju u slučaju angažovanja maloljetnog volontera, ako je to volonter zahtjevao ili kada su korisnici volontiranja djeca, lica sa invaliditetom, lica sa teškoćama u razvoju, stara i nemoćna lica, bolesna lica ili lica koja su potpuno ili djelimično lišeni radne sposobnosti (član 17. stav 2);
6. sve organizatore volontiranja koji su angažovali volontere koji nisu dostavili ovjerenu izjavu da ne pripadaju određenim kategorijama građana u slučaju volontiranja čiji su korisnici djeca, lica sa invaliditetom, lica sa teškoćama u razvoju, stara i nemoćna lica, bolesna lica ili lica koja su potpuno ili djelimično lišeni radne sposobnosti (član 17., stav 3);
7. sve organizatore volontiranja koja krše svoje obaveze definisane članom 23. i
8. sve organizatore volontiranja koji na zahtjev nadležnog Ministarstva ne dostave izvještaje o realizovanim volonterskim aktivnostima (član 24.).

Za bilo koji gore navedeni prekršaj će se novčano kazniti i odgovorno lice organizatora volontiranja u iznosu od 1.000 do 3.000 KM

Takođe, novčanom kaznom u iznosu od 3.000 do 10.000 će se kazniti volonter koji je angažovan na volonterskim aktivnostima koje imaju za korisnike djeca, lica sa invaliditetom, lica sa teškoćama u razvoju, stara i nemoćna lica, bolesna lica ili lica koja su potpuno ili djelimično lišeni radne sposobnosti, a pripada jednoj od definisanih kategorija građana kojima je zabranjeno volontiranje sa navedenim korisnicima (Član 14.).

Prilozi

PRILOG 1:*Mogući primjer Ugovora o volontiranju*

Na osnovu članova 17., 18. i 19. Zakona o volontiranju Republike Srpske (Sl. glasnik RS broj 89/13), dana _____ u _____, potpisan je slijedeći

UGOVOR O VOLONTIRANJU br.

između ugovornih strana:

1. _____, sa sjedištem u _____, kojeg zastupa _____ (u daljem tekstu organizator volontiranja) i
2. _____, rođen _____ u _____, sa mjestom prebivališta u _____ (u daljem tekstu: volonter)

Član 1.**Mjesto i vrijeme volontiranja:**

Volontiranje definisano ovim Ugovorom će se realizovati u _____ u periodu _____. Volonter će obavljati ugovoreno volontiranje u gore navedenom periodu u maksimalnom trajanju do ____ časova dnevno.

Član 2.**Opis volonterskih aktivnosti na kojima će volonter biti angažovan:**

- Kroz realizaciju _____ volonter će biti angažovan na aktivnostima _____ koje će obavljati u _____.

Član 3.**Specifična prava i obaveze volontera:**

- Organizator volontiranja se obavezuje da će tokom vršenja volontiranja volonteru obezbjediti hranu i osvježenje.
- Organizator volontiranja se obavezuje da će volonteru unijeti u volontersku knjižicu istinite podatke o izvršenom volontiranju koji će uključivati mjesto, vremenski period i satnica volontiranja, te opis aktivnosti koje je volonter izvršio.
- Organizator volontiranja se obavezuje da će volonteru pružiti informacije neophodne za obavljanje ugovorenog volontiranja.

- Organizator volontiranja se obavezuje da će volonteru odrediti kontakt osobu za sve neophodne informacije ili pomoć prije početka i tokom volontiranja.
- Volonter se obavezuje da dogovoreno volontiranje izvrši u skladu sa ovim Ugovorom i smjericama organizatora volontiranja.
- Volonter će volontiranje izvršavati u dogovoreno vrijeme i sa punom odgovornošću.
- Volonter je obavezan učestvovati na pripremnom sastanku i evaluaciji izvršenog volontiranja.

Član 4.

Edukacija za volontiranje:

Organizator volontiranja će izvršiti pripremni sastanak sa volonterom prilikom kojeg će volonter biti upoznat sa svim relevantnim informacijama vezanim za realizaciju volontiranja.

Član 5.

Lična sigurnost tokom volontiranja:

Organizator volontiranja se obavezuje da će obezbjediti sigurne uslove volonteru za izvršenje ugovorenog volontiranja.

Član 6.

Nadoknada troškova uzrokovanih volontiranjem:

- Organizator volontiranja će obezbjediti sve neophodne resurse za realizaciju ugovorenog volontiranja.
- Lični troškovi volontera će biti nadoknađeni kroz obezbjeđenje ishrane i osvježenja tokom volontiranja.

Član 7.

Obe strane ovog Ugovora će biti oslobođene svake odgovornosti za nesprovođenje ili ne adekvatno sprovođenje ovog Ugovora ako je to direktan rezultat sile ili okolnosti koja je van kontrole organizatora volontiranja i volontera, a ne mogu se predvidjeti u momentu potpisivanja ovog Ugovora. Pod ovim se podrazumjeva građanski rat, društveni nemiri, zemljotresi, poplave i viša sila.

Član 8.

Obe strane zadržavaju pravo na sporazumni prekid ovog Ugovora.

U slučaju bolesti ili druge opravdane spriječenosti, volonter ima pravo na raskid Ugovora uz obaveznu najavu organizatoru volontiranja.

U slučaju da jedna od ugovornih strana ne ispunjava obaveze preuzete ovim Ugovorom, isti će takođe biti u ovom slučaju raskinut, a sve eventualne sporove koji se pojave između ugovornih strana u okviru ovog Ugovora će biti riješeni mirnim putem.

Ukoliko ne dođe do zajedničkog dogovora, spor će se riješiti primjenom Zakona o volontiranju Republike Srpske. Opštinski sud u Banja Luci će biti nadležan za rješavanje svih pravnih sporova ovog ugovora.

Član 9.

Ovaj Ugovor stupa na snagu sa danom potpisivanja. Ugovor je napravljen u 2 (dva) istovjetna primjerka od kojih po jedan primjerak zadržava svaka ugovorna strana.

Volonter

Organizator volontiranja

M.P.

PRILOG 2:

Primjer saglasnosti roditelja/zakonskog zastupnika za maloljetno lice

SAGLASNOST
roditelja/zakonskog staratelja

_____ (ime i prezime jednog od roditelja/zakonskog staratelja),
sam upoznat i saglasan da naše dijete, _____ (ime djeteta),
volontira u okviru akcije _____
koju organizuje _____ u _____
_____.

Upoznat/a sam da volonterski angažman traje od _____ do _____, i da
podrazumjeva (kratak opis aktivnosti, mjesto i vrijeme volontiranja)

Mjesto:

Datum:

Potpis roditelja:

PRILOG 3:

Primjer izjave o nepripadanju određenim kategorijama građana kojima je zabranjeno volontiranje sa specifičnim grupama korisnika (djeca, lica sa invaliditetom, lica sa teškoćama u razvoju, stara i nemoćna lica, bolesna lica ili lica koja su potpuno ili djelimično lišeni radne sposobnosti)

I Z J A V A

Ja, (puno ime i prezime volontera), rođen/a (datum) u (mjesto), pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljujem da ne pripadam nijednoj kategoriji građana definisanih članom 14. Zakona o volontiranju Republike Srpske.

U (mjesto), dana (datum).

Ime i prezime

(svojeručni potpis)

Obavezna ovjera nadležnog organa kao što je lokalna uprava.

